

DUNA-RÁBA-MEDENCE

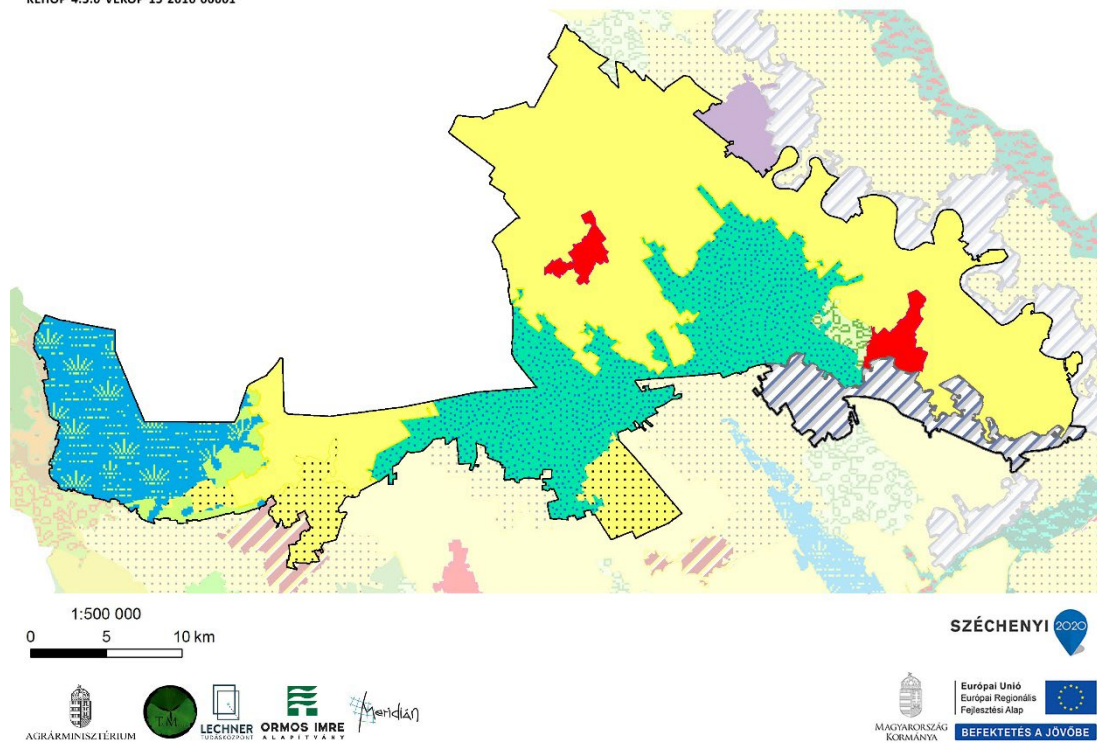
202 FERTŐ-MOSONI SÍKVIDÉK TÁJKARAKTER-TERÜLET

A Fertő-mosoni síkvidék tájkarakter-terület két területegységből áll. Fertő-Hanság medencét és az azt keletről határoló Mosoni-síkot topográfiai elhelyezkedésük és sík jellegük összeköti, de vízrajzi és talajtani adottságaik eltérőek. Az enyhén szikes tavat természetközeli nádasok és mocsaras rétek, a löszfedte mosoni síkot homogén intenzív szántóföldi földhasználat jellemzi. A Fertő-vidék természetvédelmi kezelés alatt áll, a mosoni részen pedig madárvédelmi Natura 2000 területek találhatók. A földrajzi névhasználat hasonló a karakterterület megnevezéséhez. Területe 874,1 km²

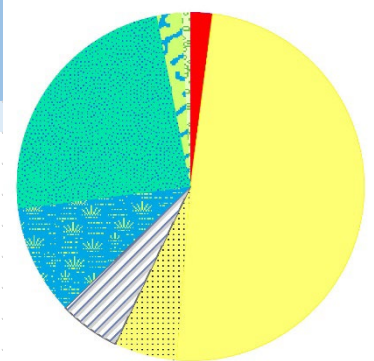
Fotó: Csorba Péter (Hanság, Földsziget, 2016)

A Fertő-Mosoni síkvidék tájkarakter-területen előforduló tájkarakter-típusok

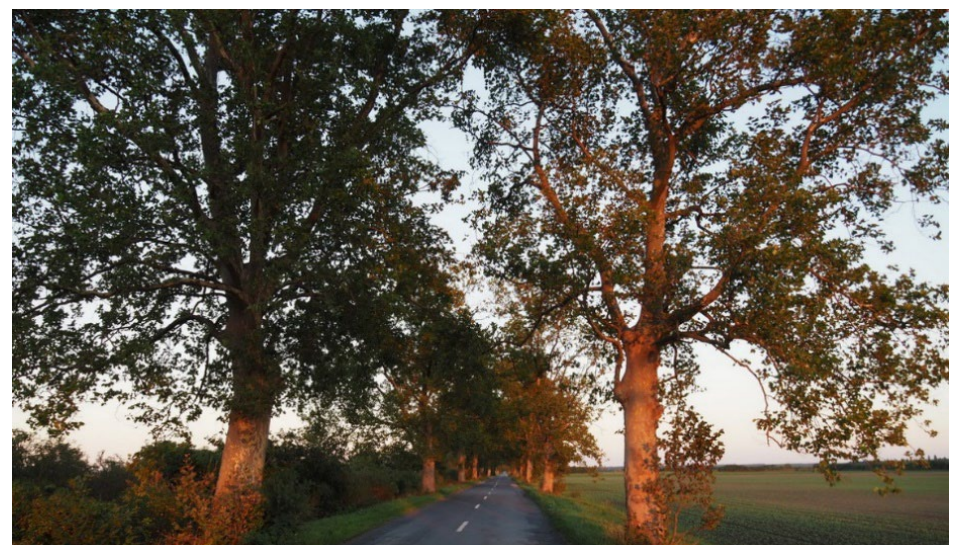

- Erdő-vízdomináns síksági táj
- Gyepes, mozaikos síksági táj, vizek jelentős előfordulásával
- Szántódomináns, homogén síksági táj
- Szántódomináns, mozaikos síksági táj
- Települési táj síkságon
- Változatos felszínborítású folyótáj ártérperemi településekkel
- Változatos felszínborítású síksági táj
- Vízdomináns mozaikos síksági táj

Tájkarakter-típusok	Össz-terület (km ²)	Terület-arány (%)	Folt-szám	Átlagos foltméret (km ²)	Szórás (km ²)
Fertő-Mosoni-síkvidék	874,11	100,00%	13	67,24	105,84
Települési táj síkságon	17,82	2,04%	2	8,91	2,04
Szántódomináns, homogén síksági táj	430,51	49,25%	2	215,25	167,34
Szántódomináns, mozaikos síksági táj	50,77	5,81%	3	16,92	8,66
Változatos felszínborítású folyótáj ártérperemi településekkel	49,72	5,69%	1	49,72	0,00
Vízdomináns mozaikos síksági táj	88,81	10,16%	1	88,81	0,00
Erdő-vízdomináns síksági táj	209,39	23,95%	1	209,39	0,00
Gyepes, mozaikos síksági táj, vizek jelentős előfordulásával	19,97	2,28%	2	9,99	2,37
Változatos felszínborítású síksági táj	7,11	0,81%	1	7,11	0,00

Fotó: Konkoly-Gyuró Éva (Hanság, Tőzeggyármajor, 2020)

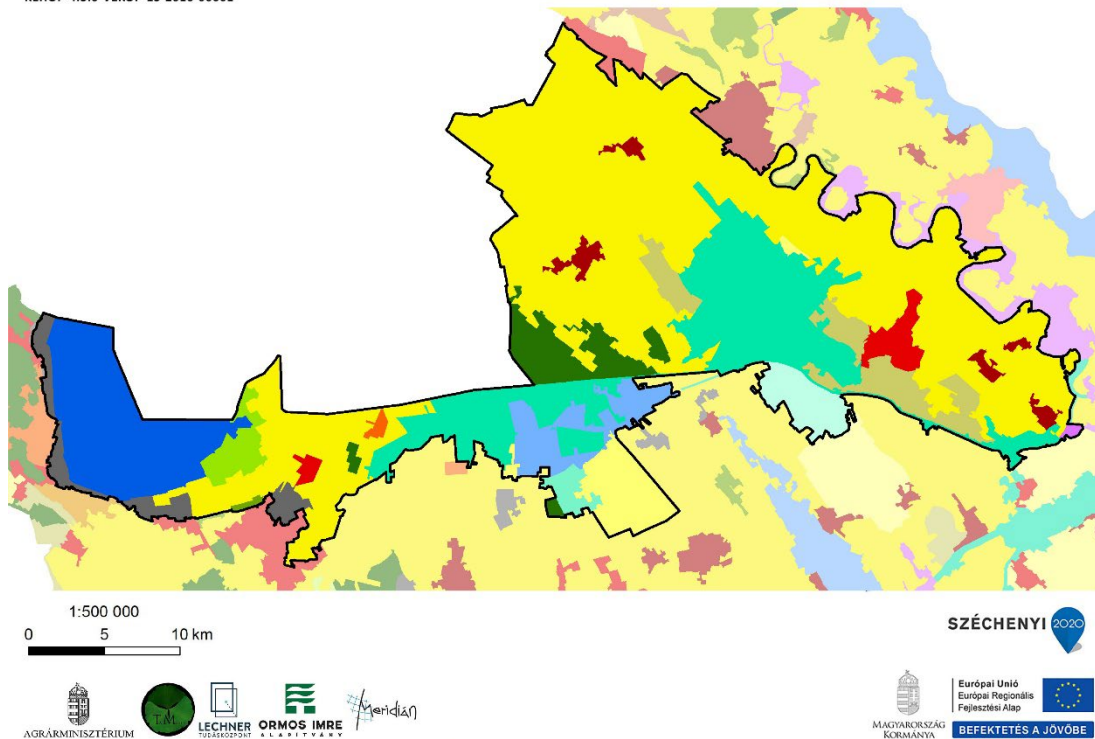
Fotó: Konkoly-Gyuró Éva (Hanság, Osló, 2020)

A FERTŐ-MOSONI SÍKVIDÉK TÁJKARAKTER-TERÜLET KULCSJELLEMZŐI

I/1. Domborzat

A táj domináns domborzati típusa a tagolatlan alacsony síkság, amelynek területi aránya több mint 28%. Emellett jelentős még a tagolatlan síkság kategória aránya is (közel 28%). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai I/1. térkép)

I/2. Komplex felszínborítás-típusok

- 1000 - Településdomináns homogén
- 1001 - Településdomináns mozaikos
- 1561 - Település-erdő-vízmozaik
- 2000 - Szántódomináns homogén
- 2001 - Szántódomináns mozaikos
- 2501 - Szántó-erdőmozaik
- 3001 - Kertdomináns jellemzően mozaikos
- 4000 - Gyepdomináns homogén
- 5000 - Erdődomináns homogén
- 5001 - Erdődomináns mozaikos
- 5601 - Erdő-vízmozaik
- 6000 - Vízdomináns homogén
- 6001 - Vízdomináns mozaikos
- 6201 - Víz-szántómozaik
- 6541 - Víz-erdő-agrármozaik
- 7001 - Dominancia nélküli

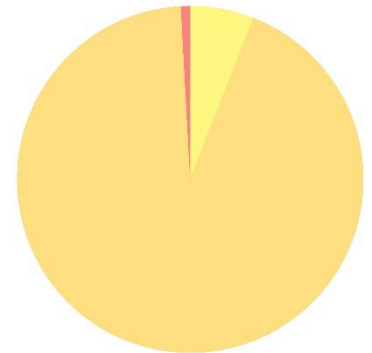
(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai I/2. térkép)

TERMÉSZETI JELLEMZŐK

II/1. Éghajlati körzetek

Döntően mérsékelt meleg - száraz (93%), nyugati részén mérsékelt meleg - száraz területek is előfordulnak. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/1. térkép)

Éghajlati körzetek	Területarány (%)
Fertő-Mosoni-síkvidék	
mérsékelt meleg - száraz	93,19%
mérsékelt meleg - mérsékelt száraz	5,95%
meleg - száraz	0,86%

II/2. Tengerszint feletti magasság

A tengerszint feletti magasság a domborzat egyik forrásindikátora. A jellemző magassági értékek leírása azonos a domborzatnál leírtakkal. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/2. térkép)

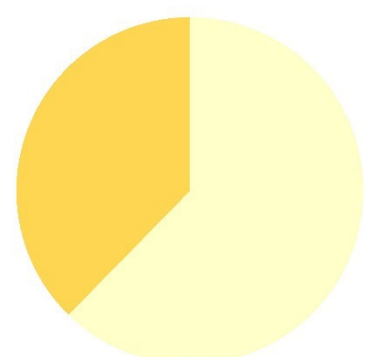
II/3. Relief

A relief a domborzat egyik forrásindikátora. A jellemző felszín-mozgalmassági jellemzők leírása azonos a domborzatnál leírtakkal. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/3. térkép)

II/4. Alapkőzet

A táj domináns alapkőzet típusa a glaciális és alluviális üledék, amelynek aránya több mint 80%. Emellett jelentős a löszös üledékek részesedése, a táj területének 40%-át (pl. Mosoni-sík) ez a kategória borítja. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/4. térkép)

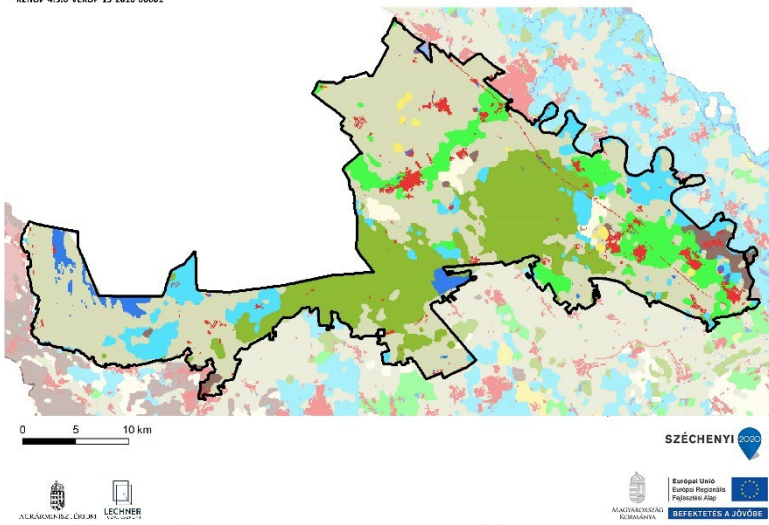
Kőzet név	Területarány (%)
Fertő-Mosoni-síkvidék	100,00%
glaciális és alluviális üledék	62,21%
harmadkori és idősebb üledék	0,07%
löszös üledék	37,61%
mészkö és dolomit	0,10%

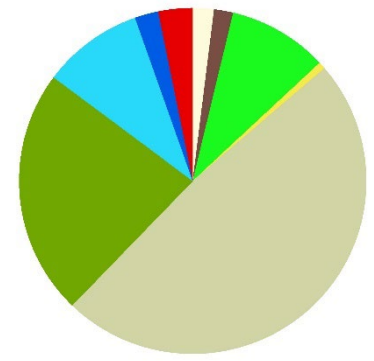
II/5. Talajtípusok

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Talajtípus	Területarány (%)
Fertő–Mosoni-síkvidék	100,00%
Réti talajok	48,51%
Láptalajok	23,00%
Öntés és lejtőhordalék talajok	9,39%
Csernozjom talajok	9,30%
Beépített terület	3,19%
Nyílt vízfelszín	2,20%
Váztalajok	1,96%
Barna erdőtalajok	1,78%
Szikes talajok	0,66%
Közethatású talajok	0,00%

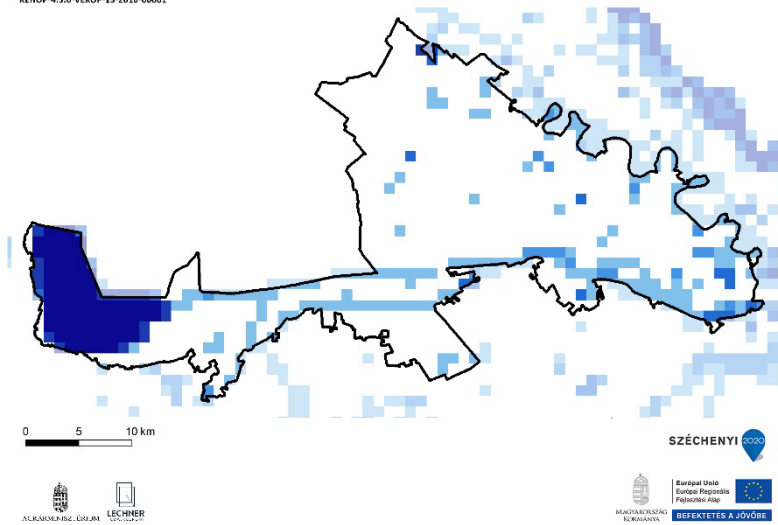

A táj uralkodó talaj főtípusa a réti talaj, amely a terület felét borítja. Emellett jelentős a láptalaj (23%) és az öntéstalaj aránya (közel 10%). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/5. térkép)

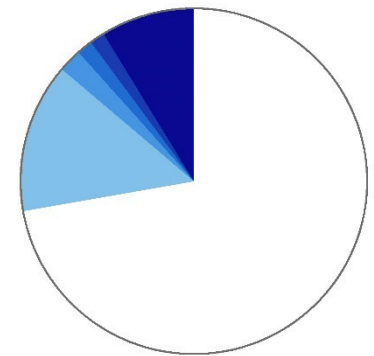
II/6. Felszíni vizek területaránya

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Felszíni vizek területaránya	Területarány (%)
Fertő–Mosoni-síkvidék	
0-1% - nincs, elenyésző	72,24%
1-5% - alacsony	13,94%
5-10% - közepes	2,19%
10-20% - magas	1,50%
20-50% - nagyon magas	1,38%
50-100% - meghatározó	8,76%

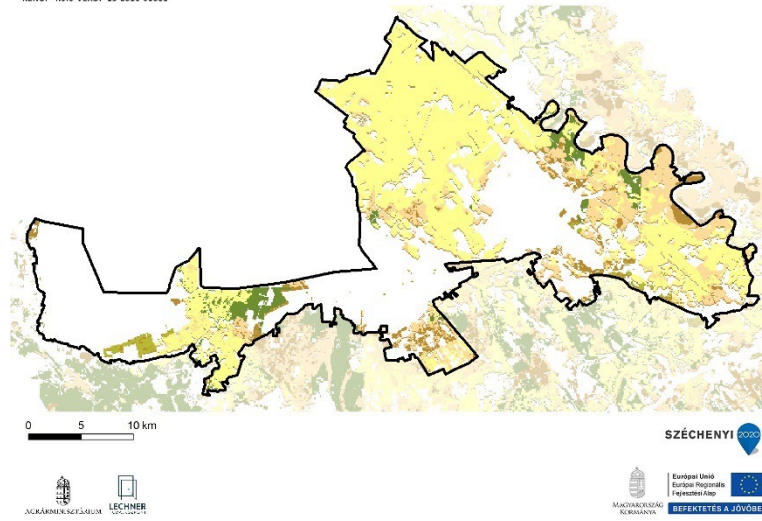

A felszíni vizek aránya a tájban kiemelkedően magas, 0,094 km²/km². (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/6. térkép)

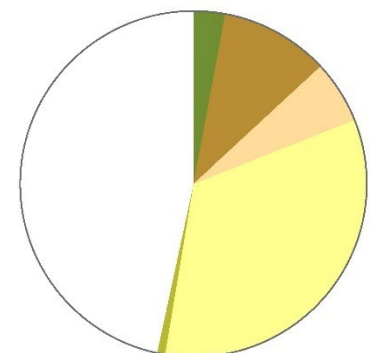
II/7. Ökotípusos földhasználat

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

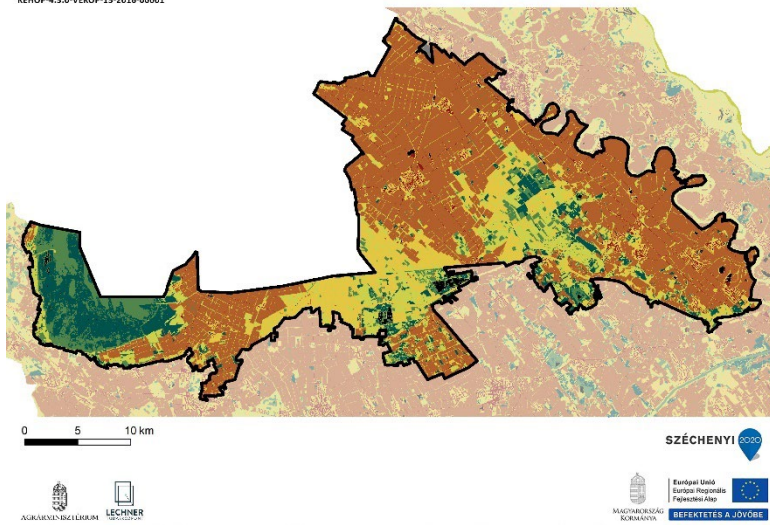

Ökotípusos földhasználat	Területarány (%)
Fertő–Mosoni-síkvidék	53,37%
kiváló termőhelyi adottságú szántó	33,64%
kiváló termőhelyi adottságú, környezetileg érzékeny szántó	0,74%
gyenge és közepes termőhelyi adottságú szántó	10,17%
gyenge és közepes, környezetileg érzékeny szántó	5,88%
erdőtelepítésre javasolt terület	2,94%

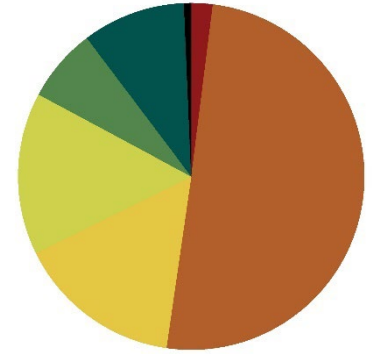

Az ökotípusos vizsgálat szerint a táj területének közel 3 %-án erdőtelepítésre javasolt, a terület mintegy 6 százalékán pedig - a növénytermesztés szempontjából közepes és gyenge talajadottságok, illetve a környezeti érzékenység következtében a szántók extenzifikációja (földhasználat-váltás vagy szántóföldi művelés külterjesítése) indokolt. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/7. térkép)

II/8. Ökológiai állapot

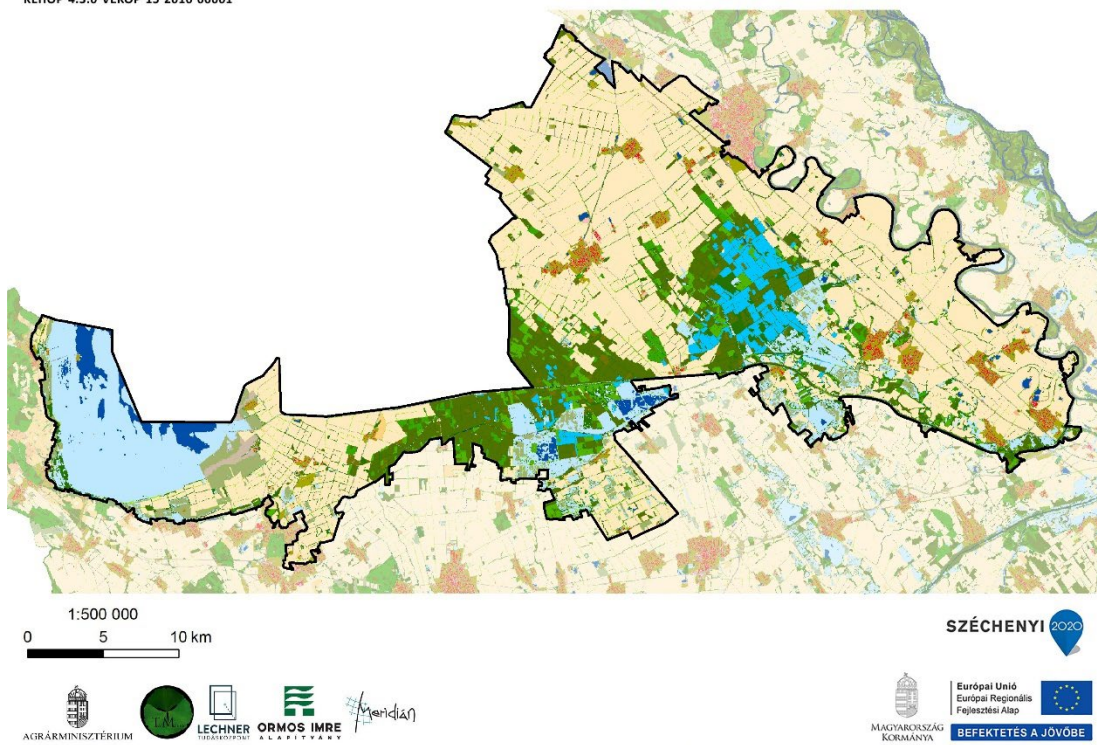
Ökológiai állapot	Területarány (%)
Fertő-Mosoni-síkvidék	
Mesterséges felszín	2,0
Rossz ökológiai állapot	50,3
Kedvezőtlen ökológiai állapot	15,4
Közepes ökológiai állapot	15,1
Jó ökológiai állapot	6,9
Kiváló ökológiai állapot	9,6
Adathiány	0,7

A rossz állapotú területek (50%) dominálnak, a közepes (15%) és a kedvezőtlen (15%) területek egyenlő arányban vannak jelen, a kiváló területek aránya 10%, míg a beépített területek arány alacsony (2%). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/8. térkép)

FELSZÍNBORÍTÁS-JELLEMZŐK

II/9. Ökoszisztéma-alaptérkép (2. szint)

- 11 : Épületek
- 12 : Utak és vasutak
- 13 : Egyéb burkolt vagy burkolatlan mesterséges felületek
- 14 : Zöldfelületek mesterséges környezetben
- 21 : Szántóföldek
- 22 : Állandó kultúrák
- 23 : Komplex területek
- 31 : Homoki gyepek
- 32 : Szikes és szikesedésre hajlamos gyepek
- 33 : Sziklakibúvásokkal tarkított gyepek
- 34 : Zárt gyepek kötött talajon vagy domb és hegyvidéken
- 35 : Máshová nem besorolható lágyszárú növényzet
- 41 : Többetvízhatástól független (TVFLN) erdők
- 42 : Természetszerűbb galériaerdők
- 43 : Egyéb vízhatás alatt álló (TVHA) erdők
- 44 : Idegenhonos fajok dominálta erdők, faültvények
- 45 : Erdőként nyilvántartott faállomány nélküli, vagy felújítás alatt álló területek
- 46 : Máshová nem besorolható fás szárú növényzet
- 51 : Lágyszárú dominanciájú vizes élőhelyek
- 52 : Fás szárú dominanciájú vizes élőhelyek
- 61 : Állóvizek
- 62 : Vízfolyások

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/9. térkép)

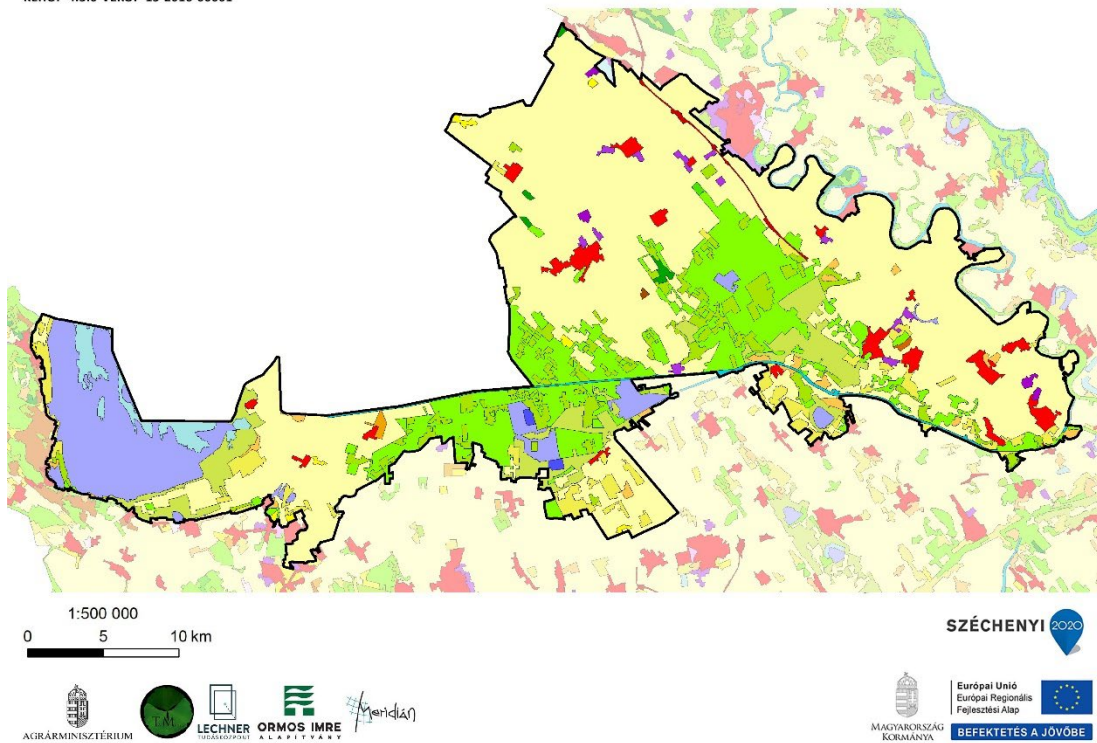
Fotó: Csorba Péter (Hanság, Osló 2016)

Fotó: Csorba Péter (Hanság, Jánossomorja 2016)

II/10. CORINE felszínborítás

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/10. térkép)

II/11. Felszínborítás-átalakulás típusok

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/11. térkép)

Felszínborítás stabilitás	Mintapontok száma (db)	Százalékarány (%)
Fertő-Mosoni-síkvidék	220	100,00%
1 - Stabil	54	24,55%
2 - Kvázi stabil	86	39,09%
3 - Lépcsőzetes	19	8,64%
4 - Ciklikus	11	5,00%
5 - Dinamikus	50	22,73%

II/12. Felszínborítás-átalakulás jellege

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/12. térkép)

Felszínborítás átalakulás	Mintapontok száma (db)	Százalékarány (%)
Fertő-Mosoni-síkvidék	220	100,00%
1 - Változatlan terület	74	33,64%
2 - Településnövekedés	6	2,73%
3 - Extenzifikáció	9	4,09%
4 - Intenzifikáció	86	39,09%
5 - Dinamikus terület	45	20,45%

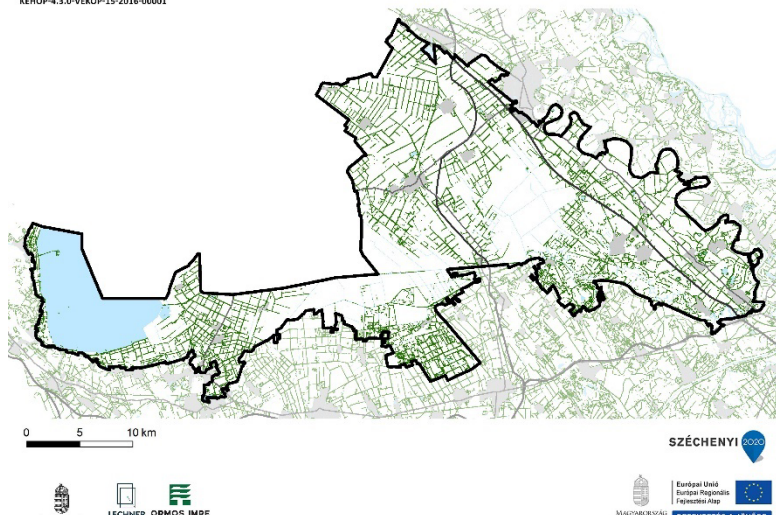

II/13.-16. Stabil felszínborítású területek (stabil településterület, stabil szántó-, kert-, szőlőterület, stabil erdőterület, stabil gyepterület és vízfelszín)

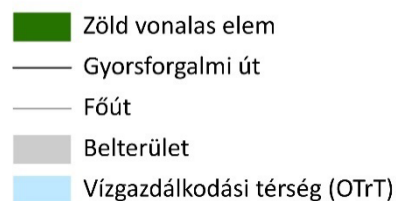
(Az indikátorok országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/13.-16. térkép)

II/17. Zöld vonalas elemek sűrűsége

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

ZÖLD VONALAS ELEMEK SŰRŰSÉGE

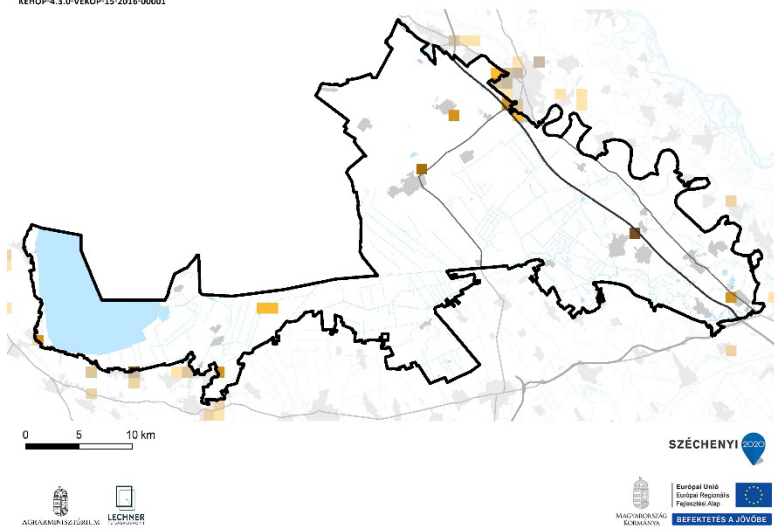

Zöld vonalas elemekben gazdag terület. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/17. térkép)

II/18. Beépítettség növekedése (1990-2018)

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

Beépítettség növekedése (1990-2018)	Területarány (%)
Fertő-Mosoni-síkvidék	
0%	98,75%
1-6%	0,44%
6-10%	0,49%
10-20%	0,18%
20-40%	0,15%

1990-2018 között a új települési területek kialakulása nem volt jelentős, kisebb foltokban a terület 1 %-át érintette. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/18. térkép)

II/19. Közlekedési hálózat sűrűsége

A közlekedési hálózat sűrűsége a tájban közepes, 0,29 km/km². (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/19. térkép)

Közlekedési hálózat sűrűsége	Területarány (%)
Fertő-Mosoni-síkvidék	
0-0,44 km/km ²	79,49%
0,44-1,56 km/km ²	15,44%
1,56-9,44 km/km ²	5,07%

II/20. Roncsolt területek aránya (külfejtéses bánya, hulladéklerakó)

Földhasználati információk alapján a roncsolt területek (lerakók, külszíni bányaterületek) tájkarakter területhez viszonyított aránya az országos átlag alatti, nem jelentős. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/20. térkép)

ANTROPOGÉN ÉS PERCEPCIONÁLIS JELLEMZŐK

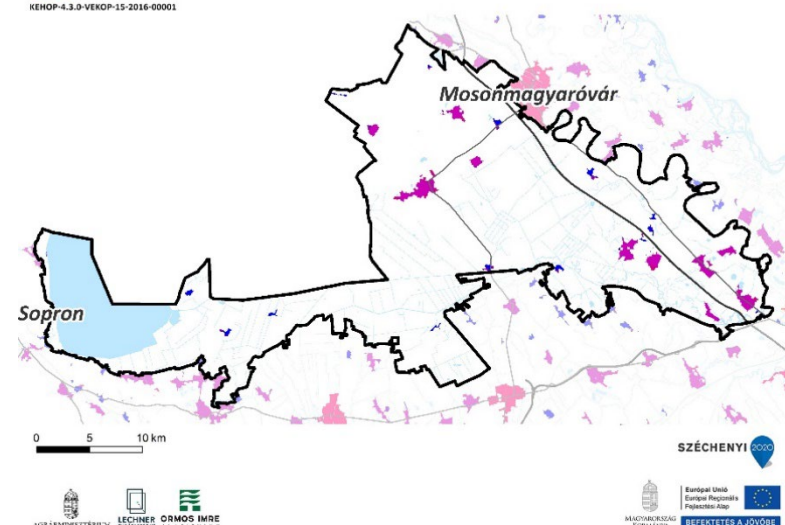
II/21. Település-sűrűség (belterületi beépített területek eloszlása)

A Duna-Rába medencébe sorolt Felső Duna mente, Fertő-Mosoni-síkvidék, Bábolnai-dombvidék és a Rábaköz településhálózati szempontból azonos, átlagos sűrűségű (0,2 db/km²) csoportot alkot. (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/21. térkép)

II/22. Településméret (átlagos belterületi települési terület mérete)

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

TELEPÜLÉS MÉRETKATEGÓRIÁJA

1 (0-0,48 km ²)
2 (0,48-4,8 km ²)
3 (4,8-14 km ²)
4 (14-35 km ²)
5 (35-80 km ²)
6 (80-215 km ²)
— Gyorsforgalmi út
— Főút
— Vízgazdálkodási térség (OTrT)

A településhálózatot változatos településméretűk, ezen belül a 2. településméret kategórián belül az átlagosan 62 ha és a 4. településméret kategórián belül az átlagosan 630 ha nagyságú települések jellemzik. A legnagyobb település 8,01 km², a 4 km²-t meghaladó települések száma 3 db, 3 db nagyterjedésű települési tere van. (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/22. térkép)

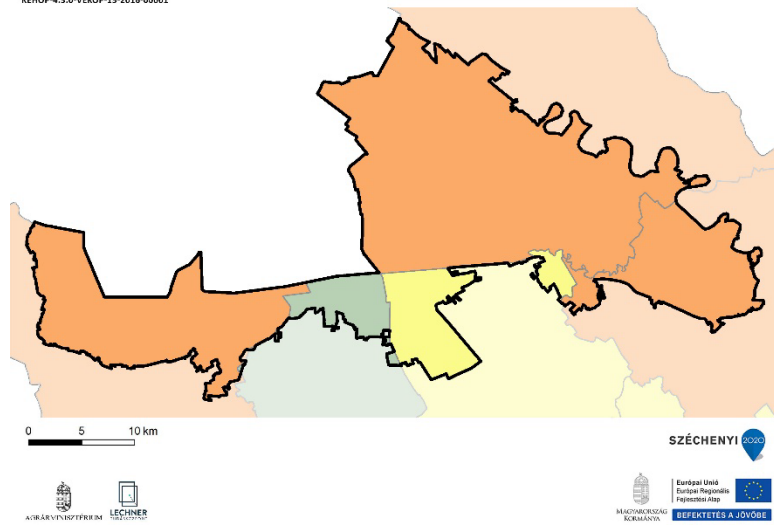
II/23. Külterületi szórványbeépítés sűrűsége

Az országban a legritkábbak közé tartozik a külterületi beépítések sűrűsége a (0,43 db/km²), a belterületekhez 1-2 db külterületi beépítés csatlakozik. A külterületi beépítések mérete jellemzően az országos átlag alatti (0,7 ha), amely a karakter területen a kisebb falvak tizedével megegyező méret. A Soproni és Kőszegi Alpokalja jellemző külterületi beépítései a belterületek közelében, gyakran azok folytatásaként alakultak ki, többnyire kisebb üzemi területek, településszolgáltató egységek. (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/23. térkép)

II/24. Nagy kiterjedésű települési tér

A Fertő–Mosoni-síkvidék tájkarakter-területen nem található nagy kiterjedésű települési tér. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/24. térkép)

II/25. Népeségváltozás

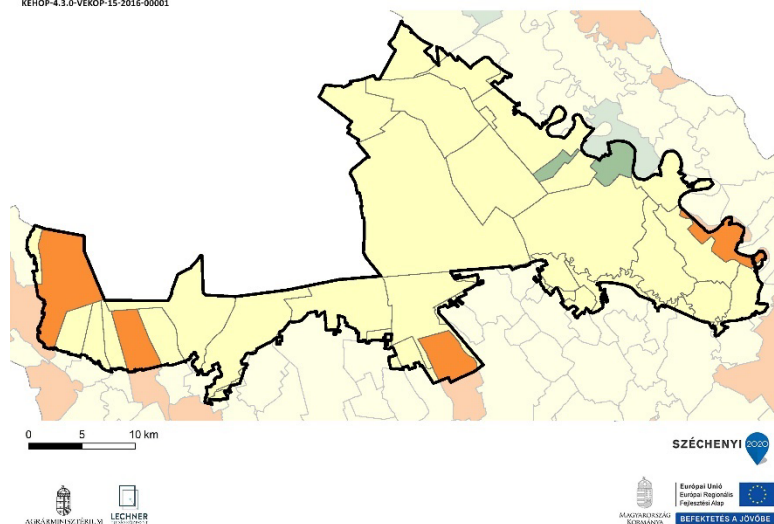

NÉPESSÉGVÁLTOZÁS (1980-2019)

65,5 - 75,9%
75,9 - 84,4%
84,4 - 98,6%
98,6 - 129,8%
129,8 - 177,6%

A Fertő-Mosoni-síkvidék területén az elmúlt 40 év során jellemzően népességnövekedés volt megfigyelhető, a Kapuvári járás területre eső részein azonban az országos átlagot is meghaladó mértékben csökkent a népesség. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/25. térkép)

II/26. Külterületi lakosok arányának változása

KÜLTERÜLETI LAKOSOK ARÁNYÁNAK VÁLTOZÁSA (1980-2011)

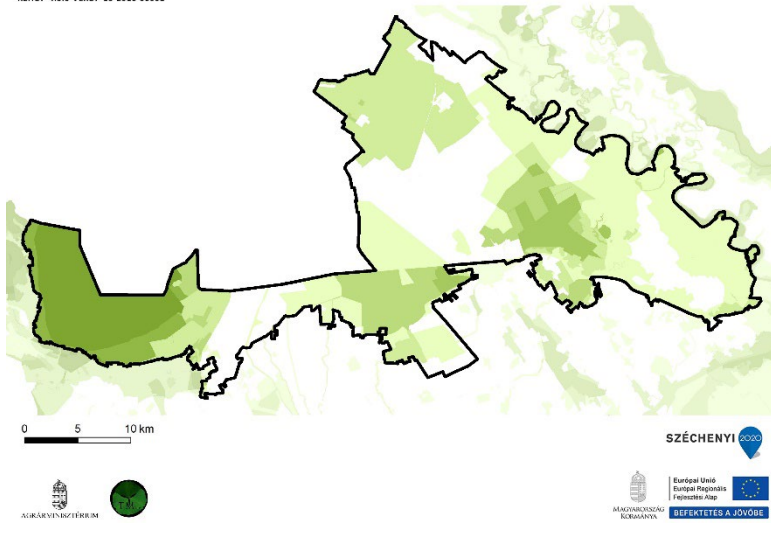
-103,3 - -74,10%
-74,0 - -16,1%
-16,0 - 0,0%
0,1 - 8,1%
8,2 - 34,5%

A Fertő-Mosoni-síkvidéken a külterületi lakosság aránya az országos trendnek megfelelően kis mértékben csökkent, míg Sopron, illetve Hegykő települések területre eső részén növekedés volt megfigyelhető. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/26. térkép)

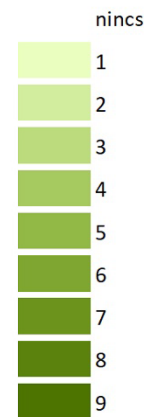
II/27. Néprajzi táj

A tájkarakter-terület a Hanság néprajzi tájat foglalja magában. A településekre eredendően a főút menti szalagtelkes szerkezet, oldalhatáros fésűs beépítés jellemző, utcafrontra épített, előkert nélküli házakkal. A hagyományos tájhasználatban a Hanság mocsarai is meghatározóak voltak. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/27. térkép)

II/28. Természeti és kulturális örökség

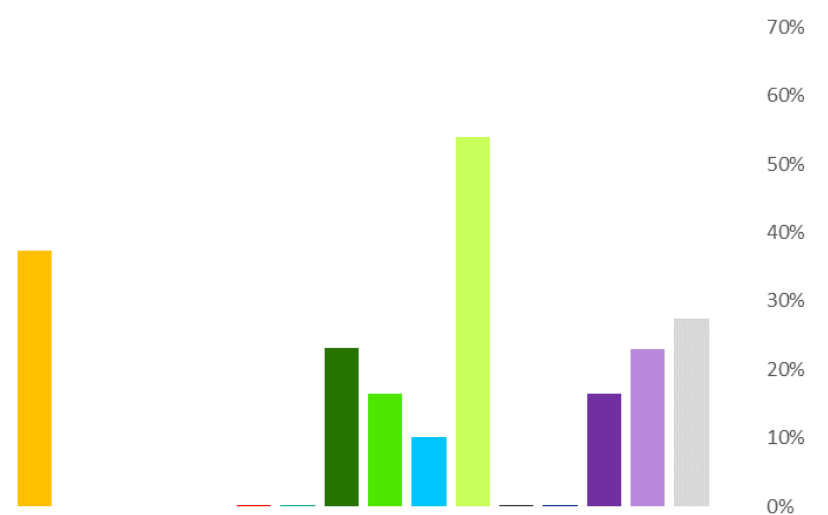

TERMÉSZETI ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
Védelmi célú területi lehatárolások száma

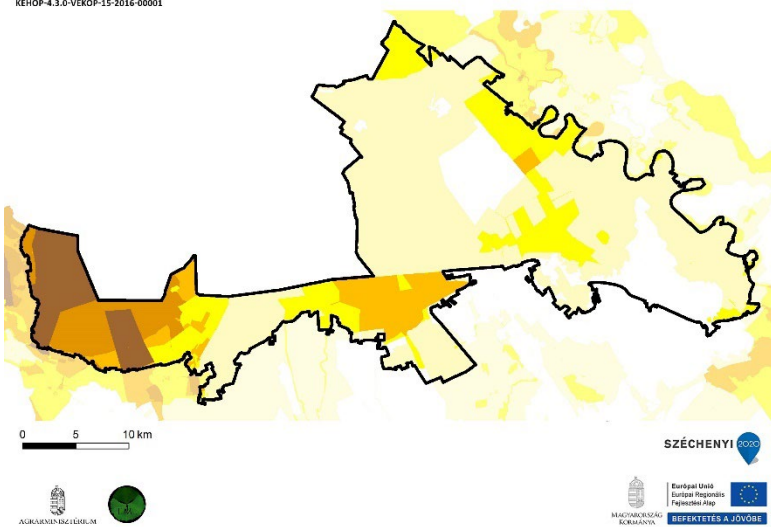

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/28. térkép)

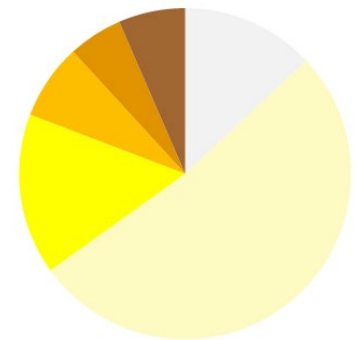
Védelmi célú területek	Összterület (km ²)	Területarány (%)
Fertő–Mosoni-síkvidék	874,11	100,00%
Natura 2000 terület	326,31	37,33%
Barlang védőövezet	0,00	0,00%
EU diploma	0,00	0,00%
Naturpark	0,00	0,00%
Természeti emlék	0,00	0,00%
Természetvédelmi terület	0,50	0,06%
Tájvédelmi körzet	1,03	0,12%
Nemzeti park	202,19	23,13%
MAB bioszféra rezervátum	143,66	16,44%
Ramsari terület	88,54	10,13%
Nemzeti ökológiai hálózat	471,31	53,92%
Országos védettségű kulturális örökség	1,04	0,12%
Országos, területi védettségű kulturális örökség	0,07	0,01%
Világörökség terület	143,58	16,43%
Világörökség várományos terület	200,86	22,98%
Nem védett terület	239,69	27,42%

II/29. Megbecsültség

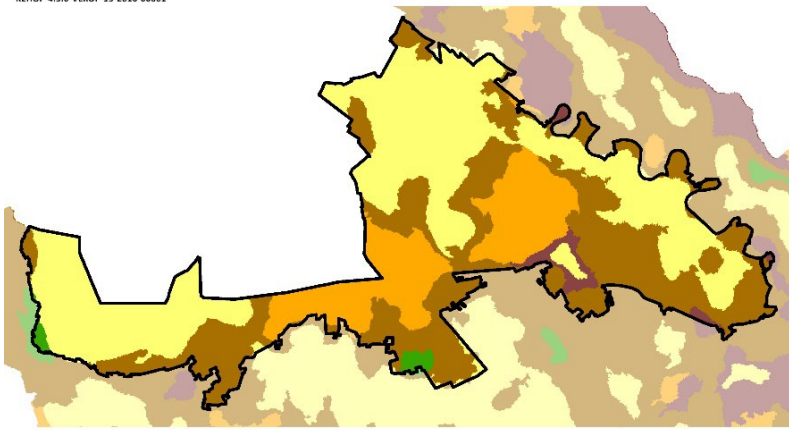

Megbecsültség	Összterület (km ²)	Területarány (%)
Fertő–Mosoni-síkvidék	874,11	100,00%
1 - Nincs, igen alacsony	113,89	13,03%
2 - Alacsony	455,01	52,05%
3 - Mérsékelt	137,51	15,73%
4 - Számottevő	64,53	7,38%
5 - Jelentős	46,34	5,30%
6 - Magas	56,82	6,50%
7 - Nagyon magas	0,00	0,00%
8 - Kiemelkedő	0,00	0,00%

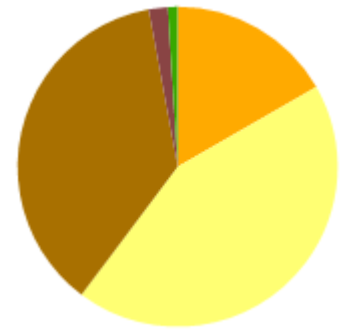

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/29. térkép)

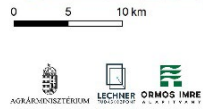
II/30. Vizuális jellemzők

Vizuális jellemzők	Terület arány (%)
Fertő-Mosoni-síkvidék	
Zárt, homogén, szegélyekben szegény területek	16,7
Átlátható, szegélyekben szegény területek	43,6
Átmeneti, közepesen zárt területek	36,9
Szegélyekben gazdag, de nem átlátható, zárt területek	1,9
Átlátható, nyitott, szegélyekben gazdag területek	1,0

A tájat az átlátható, szegélyekben szegény területek (44%) uralják. Kisebb mértékben az átmeneti, közepesen zárt területek (37%) fordulnak elő jellemzően. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/30. térkép)

Fotó: Csorba Péter (Hanság, Osló, 2016)

Fotó: Csorba Péter (Mosoni-sík, Mosonszolnok, 2016)